

ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Οι Αθηναίοι με ορμητήριο τη Σάμο λεηλατούν περιοχές του βασιλιά της Περσίας που ενίσχυε με χρήματα τους Σπαρτιάτες. Κατόπιν, κατευθύνονται προς τη Χίο και την Έφεσο, που ήταν αγκυροβόλια του σπαρτιατικού στόλου, με σκοπό να συνάψουν ναυμαχία, ενώ στην Αθήνα εκλέγονται τρεις επιπλέον στρατηγοί, ο Μένανδρος, ο Τυδέας και ο Κηφισόδοτος.

Οι Σπαρτιάτες, από την άλλη, με αρχηγό το Λύσανδρο, πλέουν από τη Ρόδο προς τον Ελλήσποντο έχοντας δύο στόχους: την αποκοπή ανεφοδιασμού της Αθήνας με σιτάρι από τις χώρες του Εύξεινου Πόντου, και την επαναφορά στην Πελοποννησιακή συμμαχία ορισμένων πόλεων που είχαν αποστατήσει.

Φτάνοντας στον Ελλήσποντο και συγκεκριμένα στην Άβυδο, επιτίθενται με πεζικές και ναυτικές δυνάμεις στη Λάμψακο, σύμμαχο των Αθηναίων, την οποία κυριεύουν με έφοδο.

Με την κατάληψη αυτή ο Λύσανδρος, χωρίς να εξανδραποδίσει τους κάτοικους της πόλης, εξασφαλίζει ανεφοδιασμό για το στόλο του και λιμάνι για τις περαιτέρω ενέργειές του.

Οι Αθηναίοι, που ακολουθούσαν το Λύσανδρο από κοντά, αγκυροβόλησαν στην αρχή στον Ελαιούντα. Από εκεί, όταν έμαθαν ότι καταλήφθηκε η Λάμψακος, έπλευσαν προς τους Αιγός ποταμούς.

Ο Λύσανδρος, που έχει αγκυροβολήσει στη Λάμψακο, με το πρώτο φως της ημέρας προετοιμάζεται για ναυμαχία θέτοντας τα πληρώματά του σε ετοιμότητα. Αλλά και οι Αθηναίοι παρατάσσονται αντιμέτωποι μπροστά στο λιμάνι της Λαμψάκου. Όμως ο Λύσανδρος αποφεύγει τη σύγκρουση διότι ο αθηναϊκός στόλος ήταν φανερά ισχυρότερος. Προς το παρόν, διατάζει μερικά ταχύπλοα να κατασκοπεύσουν, από απόσταση ασφαλείας, τις συνήθειες των Αθηναίων, όταν έβγαιναν από τα πλοία τους. Την τακτική αυτή την ακολουθεί για τέσσερις συνεχόμενες μέρες συλλέγοντας πληροφορίες, ενώ οι Αθηναίοι μάταια τον προκαλούσαν.

Ο Αλκιβιάδης, παρατηρώντας τις κινήσεις των Αθηναίων από τον πύργο του στη Σηστό, κατάλαβε αμέσως τη μειονεκτική τους θέση. Πηγαίνει λοιπόν κοντά τους και συμβουλεύει να αγκυροβολήσουν στη Σηστό, η οποία διέθετε αγορά τροφίμων και έτσι δε θα απομακρύνονταν από τα πλοία τους. Οι Αθηναίοι, όμως, προτίμησαν να μην ακούσουν τις συμβουλές του και τον απέπεμψαν με τρόπο προσβλητικό. Μόλις ο Λύσανδρος βεβαιώθηκε, από τους ναύτες των κατασκοπευτικών του πλοίων, ότι οι Αθηναίοι, την ίδια πάντα ώρα, διασκορπίζονταν προς αναζήτηση τροφίμων, θεώρησε τη στιγμή κατάλληλη για να τους επιτεθεί.

Όταν ο Λύσανδρος είδε να υψώνεται η ασπίδα από τα κατασκοπευτικά πλοία, δίνει εντολή με τη σάλπιγγα να πλεύσουν τα πλοία ολοταχώς κατά των Αθηναίων. Την αιφνιδιαστική αυτή επίθεση πρώτος την αντιλήφθηκε ο Κόνων, ο οποίος μάταια προσπάθησε να συγκεντρώσει τους διασκορπισμένους στη ξηρά Αθηναίους. Μέσα στη σύγχυση και στον πανικό που επεκράτησε, μόνο εννέα πλοία πρόλαβαν να ανοικτούν στο πέλαγος, ενώ τα υπόλοιπα τα κατέλαβε ο Λύσανδρος σχεδόν κενά. Από την καταστροφή αυτή του αθηναϊκού στόλου στους Αιγός ποταμούς διασώθηκαν εννέα πλοία, τα οποία, με αρχηγό τον Κόνωνα, κατέφυγαν στην Κύπρο. Ένα από αυτά, η Πάραλος, έπλευσε στην Αθήνα για να αναγγείλει το θλιβερό αυτό γεγονός.

Μετά τη νίκη ο Λύσανδρος μεταφέρει στη Λάμψακο τα λάφυρα του πολέμου, ενώ παράλληλα στέλνει το Θεόπομπο στη Σπάρτη για να αναγγείλει το θρίαμβο. Στη συνέχεια, συγκαλεί πολεμικό συμβούλιο των συμμάχων που θα αποφασίσει για την τύχη των αιχμαλώτων, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και δύο στρατηγοί: ο Φιλοκλής και ο Αδείμαντος. Από την αρχή επικρατεί σ' αυτό η διάθεση για την πιο αυστηρή τιμωρία, ζητώντας έτσι εκδίκηση για τα εγκλήματα, που αυτοί διέπραξαν στο παρελθόν. Θυμήθηκαν μάλιστα το ψήφισμα της αποκοπής του δεξιού χεριού, όπως και την περίπτωση των δύο πλοίων που τα πληρώματά τους ρίχτηκαν στη θάλασσα από τους Αθηναίους. Έτσι, καταδικάζονται σε θάνατο όλοι οι Αθηναίοι και πρώτο θύμα είναι ο Φιλοκλής. Μοναδική εξαίρεση ο Αδείμαντος, γιατί οι κριτές θυμήθηκαν ότι μόνο αυτός αντέδρασε στο ψήφισμα του ακρωτηριασμού. Η πραγματική όμως αιτία που διασώθηκε ίσως να ήταν η προδοσία του αθηναϊκού στόλου.